

NYELV VILÁG

A BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
IDEGEN NYELVI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS INTÉZETÉNEK
SZAKMAI KIADVÁNYA

REVISTA DEL INSTITUTO DE LENGUAS EXTRANJERAS Y DE
COMUNICACIONES DE LA UNIVERSIDAD DE ECONOMÍA DE
BUDAPEST

Asztúria – 30 – Asturias



24

2021

Szerkesztőbizottság – Consejo de redacción

Barthalos Judit, Dr. Hegedüs Gyula, Hukné Dr. Kiss Szilvia, Karl Nikoletta,
Dr. Schiller Katalin, Szendrői Ildikó

Alapító-főszerkesztő – Fundador–Redactor jefe

Dr. Kéri András (2004–2020)

Főszerkesztő – Redactor jefe

Dr. Hegedüs Gyula (2021–)

Technikai szerkesztő – Diseño y composición

Deák Gabriella

Szerkesztőség címe – Dirección de la Redacción:

1054 Budapest, Alkotmány u. 9-11.

ISSN 1786-0636

Felelős kiadó – Editora responsable: Dr. Szegedi Krisztina

Fiatal költők Egyenlítői-Guineából

Az elsősorban külföldre szánt, nagyvilágra nyitott *La Gaceta de Guinea Ecuatorial* folyóirat utóbbi néhány évében megjelent helyi, többnyire fiatal költők szerzeményei olvashatók, melyek önmagukban is árulkodók. Az, hogy nevükön kívül más adatot nem tudhatunk meg róluk, s nem szerepelnek a világhálón, napjaink kuriózuma. Az egykor virágzó spanyol gyarmat függetlensége után (Francisco Macías Nguema, 1968-1979) egy elképzelhetetlen, önsorsrontó, nép- és kultúraellenes diktatúrába süllyedt. Ma a gazdag kőolajolajkincsén alapuló „hagyományos” diktatúra (Teodoro Obiang Nguema, 1979-) gazdasági fejlődésének vagyunk tanúi. A külföldi befektetések hasznát egy szűk kör fölözi le.

Gemima Emilia Oyana Ndong

Egy ország, Egyenlítői-Guinea

Egyenlítői-Guinea
mindannyiunk országa
szeretett hazám
szépségben bővelkedő
és felejthetetlen.

Irigylendő erdők
gazdag élővilág
páratlan alkotás
szeretett ország.

Mint a kukoricaszemek
hosszantartó béke
mint a kitermelt fa
a jó fejlődés iránya
mint tekercesletlen papír
egyetlen fészekben
egyesült ország.

Olyan akar lenni, mint a virágok
legyenek akár ezer színben pompázók
mint egy elemek nélkül
összeállított fejtörő
forró szellővel sietség
és megállás nélküli ország.

Jóemberek lakják
kik az elme tüzével
előre tekintenek
ahogy én ezt gondolom
és tudom, te vagy a bálványom
szeretett országom
Egyenlítői-Guinea.

Szeretnék visszatérni

Szeretnék a múltba visszatérni
szeretnék újra kislány lenni
és mezítláb futkosni
az én rebolai¹ valóságom
köves utcáin.
Szeretnék gyermekkoromba visszatérni
játszani és énekelni
ugrándozni és táncolni
és még sírni is talán
de már szabadon.
Igen, szeretnék visszatérni
szeretnék a múltba visszatérni.
Kislány voltam tegnap
ma asszony vagyok
de mi leszek holnap.
Igen, szeretnék visszatérni
szeretnék visszatérni és szeretni
szeretnék visszatérni
az ártatlan szabadságomhoz.

Férjhez adott az anyám

Férjhez adott az anyám
fiatalon és csinosan
egy ifjúhoz
akit nem szerettem
éjfélkor
a zshivány elment
de lépteit követtem
hogy lássam hova megy
átvetett köpennyel
és kivont karddal
elmenni láttam
felfelé az utcán
én meg hazatértem
szomorúan és lehangoltan
varrni kezdtem
de varrni sem tudtam
a balkonra mentem
jön-e, hogy lássam
jön már, láttam
lefelé az utcán
és azt mondogatta
nyisd ki kislány
mert elfáradtam
csatát nyertem
pénzt kerestem.

¹ Rebola az első spanyol telepések szentélye Bioko szigetén, 82 km-re a fővárostól, Malabotól. Még ma is működik.

Luis Nsue Mia

Dáridó

Ugyanazon anya fiainak tűntek,
mind kínai babaarcúak.
Ruháik finom lenvászonból készültek
és hatalmas dáridót terveztek.
Pénzre váltották életüket,
hogy élvezzék a banketteket,
olcsó ünnepek, borból élnek.

Közülük sokan gonosz ellenségek;
szerénységük csak nehogy megtévesszen.
Ők a zsarnok leszármazottjai
s a rosszból lettek a kábítószer rabjai.
Láthatod őket az úton, vagy reverendájukban,
mindig az átok kíséretében.
Ők maguk az új csapás,
ők maguk a megszállás.

Ők mindenhol jelen vannak:
otthonodban, a szenátusban és a Vatikánban.
Kellemes dalokat énekelnek
miközben kiábrándító szavakkal
bennünket rabszolgaságba kényszerítenek.

És így árulják el a népet, s nemzetüket.
Életük a rossz sötétsége alatt
indul útnak a görbe ösvényeken
megmérgezve azt, kit megérintenek
ily módon alakítva ki
egy pokoli világot a korrupció foglyai.

Lehetetlen

Elérhetetlen az a szerelem, melyet veled elképzelek,
ezért jobb, ha elmegyek, mint a semmiért szenvedjek,
mivel hiábavaló megkísérelnem ezt.

Eljutni hozzád még rosszabb, csak az marad,
hogy lássalak és türelmeddel örömet szerezzek magamnak,
mert megérinteni téged nem lehet.

Hangtalan hang,
szívünk elkárhozott lelkek,
szeretni és gyűlölni képtelenek,
mert a lehetetlen elérhetetlen.

Visszatértem

Visszatértem golyó által leterítve sebesülten.
Megoldást a tűzszünetben kerestem
és vértócsákon átkelve gyalogoltam.
Távoli szorongás és sóhajok között látom magam,
s a papírsás² között írom e sorokat kényszerűen.
Hányszor, de hányszor sírtam egymagamban?
Hányszor, de hányszor nem tudtam, hogy eljövök-e?
És most, elveszve e szomorú dalban
a rongy emberek³ elítélte lettem
és a szavannában keresem utam,
próbálom megérteni, miért hagytál el engem,
miért mentél el és miért nem jöttél vissza értem?
Itt hagytál engem e pogány életben,
de még így is kijöttem belőle és túléltem.

Bomanguedu

(cím nélkül)

A távolabbi város
A fájdalommentes szerelmek városa
A szép bőrű fekete lányok városa
A fehér fecskék városa
Az álmaid városa
Az én megérkezésem városa.
Mindennek van íze
mint a mézből épült házaknak
mindent a királyrózsa illatával hintettek be
szép bőrű fekete leány
ki tánkra perdül és énekel
e dal ritmusára szenvedéllyel.

Afrika könnye
Afrika az univerzum bölcsője
ahova a tökéletes paradicsomot tervezték
de ma pont az ellenkezője
a háborúk és a tragédiák
a korrupció és a nyomor miatt
mely csontokkal teli csomagba süllyeszti
s ott senkinek sincs kedve
élni sem érzékelni
az univerzum ízét
sem egy öleléssel másoknak tiszteletet adni
csak pillantást vetni
mely melankolikus balladákkal teli

² papírsás vagy papiruszsás (*Cyperus papyrus*)

³ korrump zsaruk

hogy mint testvérek
 egymás kezét fogjuk meg
 hogy kelet kemény és tiszta sziklájának mintájára
 erős Afrikát teremtsünk meg.

Jesús Esono Esono Monuga

Egy ártatlan tekintet

Egy reggel, egy nyugodt lelkiismeret, egy új világ;
 Egy remény, egy kategorikus nem, egy csalódás,
 Egy másodperc, mely örökkévalósággá változik,
 Egy szomorú pillantás, mint a magány terméke.

Egy áldott város, egyátkozott város,
 Egy polgártárs, kinek elege lett mindenből és tiltakozott;
 Egy elvtelen pártvezér, egy káosz, egy viszály,
 Néhány gyerek bűnözik, s fogságba ejti e rossz szokás.

Egy bűnös, aki pert nyer, egy bíró, aki adja az ostobát,
 Egy felebaráti szeretet nélküli könyöradomány,
 Egy veszély, egy elvesztegetett idő, egy kárpótlás,
 Egy elkerülhetetlen emlék arról a szeretett lényről.

Egy titkos románc, egy életre szóló szerelem,
 Egy csók, egy búcsúként adott erőteljes ölelés,
 Egy nagyon szomorú útra kelés,
 Egy nagyon szomorú mosoly,
 Egyetlen tévedésből megtanult tapasztalat.

Egy bánat, mely megöl, egy mondat, mely elragad,
 Egy arc, mely álarcokkal eltakart,
 Egy nagy fényűző ház, egy ház, mely lakhatatlan,
 Egy gyöttrő gond, mert egyetlen megoldás marad.

Valente Bibang

A Hold tekintete

Kedves és kerekded szemed
 a vidámság és a szerelem tekintete.
 A szív folyosóit és az eget
 a telihold tölti be.

Tegnap érkeztél pöttömnyi lény
 a három gyermek sarkában
 mint hatunk közül a legfontosabb
 mert a negyedik te vagy.

Karácsony

A Karácsony az Atya jósága
a gyermekben való megnyilvánulása
aki megváltásunkra érkezik.
Erre a várakozásra és üzenetre
van az embernek szüksége
ennyi viszontagság közepette.

A Karácsony a vidámság kifejezése
és a gyermek mosolya,
testvérek között megosztva
az élet lényegét
a testvéri szeretetben.

A Karácsony az Atya
szeretetével való újra találkozás,
mikor a jelen virága előbújik
és a múlté elhervad,
mert az út nyitva áll.

Milagrosa Venus Boleko Eribe**Egyszerű ez**

Próbáljunk meg a távoli ámulatra pillantást vetni.
Próbáljuk ki egy szeretlek téged-del közvetítő szavak nélkül.
Próbáljunk az idő végtelenségéig egymásba szeretni.
Próbáljuk ki, hogy többet láthassam szépséges mosolyod.
Próbáljuk ki, hogy megragadjon szép szemed.
Próbáljuk ki, hogy boldoggá tegyelek.
Próbáljunk meg eggyé válni.
Próbáljuk lelkünket egyetlen harmatcseppben egyesíteni.
Próbáljuk meg vágytól égő bőrünket szenvedélyből megkívánni.
Próbáljuk meg a tegnapi pillantásával a jelent megélni.
Ez a ma vonzódása és a holnap szerelme.
Csak próbáljuk meg, hogy egyetlen pillanatra te és én...tisztá szenvedély legyünk.

Laura Ondo Nchama**A nő hangja**

Nem azért sírok, mert asszony vagyok,
sírok, mert ezt mondták nekem.
Sírok, mert mindig azt mondták nekem,
„sírj, sírj, mert csak a lányok sírnak”.
Mert, ahogy mondják, gyöngye és törékeny vagyok,
egy különleges nőnemű lény vagyok.

Egy Hamupipóke, Hófehérke,...
 aki vár a kék hercegére,
 hogy kiszabadítson engem és boldoggá tegyen.
 Én, nem én vagyok.
 Én megalázott, érzelmek nélküli, némaságra ítélt vagyok,
 akit beleegyezésem nélkül megcsonkítottak,
 akit beleegyezésem nélkül poligámiába taszítottak.
 Olykor még halálra is ítélt tiltakozásom nem-je:
 savval leöntve, elevenen elégetve, vagy lefejezve, megkövezve...!
 Kislánynak lenni néhány helyen a legrosszabb,
 a balsors jele.
 Néhányunkat már megszületésünkkor elhagynak.
 Én ez is, meg az is, meg ő is vagyok,
 aki folyton méltóságát, tiszteletét és szabadságát követeli.
 Ami mindenütt megtalálható.
 A családi nyaralás pillérjei.
 A férfiak örök társai.

Itt vagyok én, itt vagyok én,
 azon asszonyok közé tartozom, akik azt mondják és azt gondolják,
 hogy mindenkit megillet az élethez való jog, a méltóság és a szabadság.

Francisco Zamora Loboch (1948)⁴, költő és újságíró, száműzetését Spanyolországban töltötte Francisco Macías Nguema diktatúrája alatt. Az 1970-es években ő volt az afrikai menekültek kulturális csoportjainak létrehozója. Függetlenségi törekvéseiért Francisco Franco bebörtönözte.

A Gran Vía foglya

Ha tudnád,
 hogy az ünnepnapokon nem engedik
 felvennem az új ágyékkötőmet
 melybe egy öregasszony remegő ujjával
 hímezted bele nevem kezdőbetűit.
 Ha tudnád,
 hogy berozsdásodott a torkom,
 mert a szabadba kimenni nem tudok,
 hogy kipróbáljam csatakiáltásom.
 S hogy nem tudom megsétáltatni a sugárutakon
 télrel dacoló meztelen torzóm,
 hogy a város gyerekeinek
 tetoválásaimat megmutassam.
 Ha láthatnál engem
 a fedetlen aréna hű rabszolgáját,
 a stadionok ordító szurkolóját,
 a fogadók feltétel nélküli cimboráját.
 Anyám, ha láthatnál engem.

⁴ El prisionero de la Gran Vía – Poemas de combate, Antología de la literatura guineana, Ed. de AA, Madrid, 1984.

Öljük meg a zsarnokot

Anyám:

Add nekem ezt a régi lándzsát
Melyet apám használt
És az apám apja
Hozd az új íjamat
És a tegezt teli nyíllal
Mert megölni indulok a zsarnokot.

Nézd a szemem
Figyeld az ábrázatom
Lázadó néphez tartozom
Lásd a felkelésekhez és csatákhoz
Szokott alkatom
Nem fog megremegni a kezem.

Anyám:

Add nekem ezt a lándzsát
Ezt a régi lándzsát
S már nem lesz több zsarnok
Sem több diktátor
Népem felett, nyomorod felett
Kiváltva félelmedet.

Kéri András fordításai

NYLV